

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanku a sudkýň JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľakovej v právnej veci navrhovateľky: **Ing. O.F.**, G.B. proti odporcovi: **JUDr. J.H.**, advokát, Advokátska kancelária, N.B., správcovi konkurznej podstaty **D., a.s., v konkurze**, F.B., IČO: X., **o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2007, č. k. 13 Cbi 58/04-82, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2007, č. k. 13 Cbi 58/04-82 **p o t v r d z u j e.**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľky z 27.6.2002, ktorým sa domáhala voči odporcovi určenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a náhrady mzdy. Súčasne odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pracovný pomer medzi navrhovateľkou a úpadcom vznikol s účinnosťou od 1.10.1997 zmluvou č. 327 z 1.10.1997. S účinnosťou od 11.6.1999 bola na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy navrhovateľka zaradená do funkcie hlavný metodik na úseku zástupkyne generálneho riaditeľa pre vnútornú ekonomiku, pobočky a finančné záležitosti.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 28.9.2001 bol vyhlásený konkurz na D., a.s., č. k. 3K 297/00-64, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7.12.2001, súd ukončil prevádzkovanie podniku, čím bolo zakázané prijímanie vkladov, poskytovanie úverov a vykonávanie bankových činností, atď. Rozhodnutím NBS č. UBD1689-1/2001 z 3.10.2001 bolo uložené D. zdržať sa okrem iného prijímania vkladov a iného nakladania s vkladmi, poskytovanie úverov a vykonávanie ďalších činností, uvedených v povolení na výkon bankových činností.

Dňa 20.12.2001 navrhovateľke bola doručená výpoveď z pracovného pomeru podľa § 46 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce v platnom znení z dôvodu zrušenia zamestnávateľa.

Rozhodnutie o náhrade trov odpadlo, pretože odporcovi trovy s konaním nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka. V rozsiahlom odvolaní, podobne ako v predošlých vyjadreniach, vyložila príslušné ustanovenia zákonníka práce, ktorými sa má riadiť zamestnávateľ pri skončení pracovného pomeru výpoveďou, alebo zrušením zamestnávateľa. Uviedla, že výpoveď jej nebola dodnes doručená.

V odvolacom návrhu navrhla zmenu prvostupňového rozsudku, a to tak, že určí, že skončenie pracovného pomeru medzi odporcom a navrhovateľkou je neplatné a ďalej, aby odporca bol zaviazaný zaplatiť náhradu mzdy až do doby, keď umožní navrhovateľke pokračovať v práci, alebo keď dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru, a to všetko do 3 dní, ako aj nahradiť trovy konania.

V odvolacej odpovedi odporca navrhol odvolanie odmietnuť ako oneskorene podané.

Odvolačný súd zistil, že napadnutý rozsudok bol doručený navrhovateľke náhradným (fiktívnym) doručením uložením zásielky na pošte dňa 28. 3. 2007 a uplynutím úložnej lehoty 31. 3. 2007. Odvolanie bolo navrhovateľkou podané dňa 30. 4. 2007, teda po uplynutí lehoty na odvolanie.

Považoval postup prvostupňového súdu pri doručovaní zásielky v súlade s ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p. za správny a na prvopise rozsudku vyznačenú aj jeho právoplatnosť. Z tohto dôvodu odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu považoval za oneskorene podané, a preto ho odmietol (§ 218 ods. 1 O.s.p.) uznesením z 27. júna 2007, č. k. 2 Obo 105/2007 a keďže právo na náhradu odvolacích trov účastníkom nevzniklo, preto im náhrada ani priznaná nebola.

Proti tomuto uzneseniu podala dovolanie navrhovateľka z dôvodu, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tento dôvod videla v tom, že súd nesprávne aplikoval fiktívne doručenie prvostupňového rozsudku a tento jej bol doručený neskoršie. Dovolací súd jej dôvody uznal a svojim rozsudkom z 29. septembra 2008, č. k. 1 Obdo V 92/2007-138 uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. U navrhovateľky napriek tomu, že má trvalé bydlisko v B., na ňom sa zdržuje, boli problémy s doručovaním poštových zásielok, v konkrétnom prípade, či už s doručením výpovede, alebo prvostupňového rozsudku. Odvolací súd v tom videl z jej strany obštrukcie vyrábané nevedno za akým účelom. Ak však dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom a vráteniu veci na ďalšie konanie, odvolací súd je však viazaný každým názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 O.s.p.), ktoré ustanovenie v ďalšom postupe zohľadnil.

V novom prejednaní vecne preskúmal napadnutý rozsudok s prihliadnutím na dôvody odvolania, ktoré spočívali v tom, že dňa 18.12.2001 odporca pod č. j. 327 vyhotovil výpoveď z pracovného pomeru určenú navrhovateľke, pričom ako výpovedný dôvod uviedol zrušenie zamestnávateľa (§ 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce) v dôsledku vyhlásenia konkurzu na zamestnávateľa - úpadcu DD.F.B.. Ďalej vo výpovedi odporca uviedol, že dôsledkom konkurzu je zrušenie celého zamestnávateľa, výpoveď bola predmetom rokovaní o hromadnom prepúšťaní podľa § 58a Zák. práce. Vzhľadom na to, že navrhovateľka bola členkou výboru odborovej organizácie, požiadal zamestnávateľ podľa § 59 ods. 2 Zák. práce o predchádzajúci súhlas so skončením pracovného pomeru s ňou, pričom predchádzajúci súhlas výboru odborovej organizácie

udelený nebol, avšak zamestnávateľ nemá možnosť ju ďalej zamestnávať, a preto jej dáva výpoveď. Preto je treba skúmať, či vyhlásenie konkurzu na majetok zamestnávateľa samo osebe - bez ďalšieho - znamená zrušenie zamestnávateľa, ako má na mysli ust. § 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce.

V žiadnom prípade neobstojí názor prvostupňového súdu, že vyhlásenie konkurzu na majetok zamestnávateľa bez ďalšieho znamená začiatok „postupného procesu“ zrušenia zamestnávateľa. Zákon o konkurze a vyrovnaní (účinný v čase výpovede) vôbec nesleduje vyhlásením konkurzu nezvratný - nijak neovplyvniteľný - proces zrušenia zamestnávateľa smerujúceho k skončeniu pracovných pomerov všetkých zamestnancov. ZKV naproti tomu predpokladá možnosť kontinuálnej a plynulej existencie zamestnávateľa napriek vyhláseniu konkurzu, čo sleduje oddĺženie zamestnávateľa - úpadcu a vytvorenie priestoru pre jeho ďalšie podnikanie po uspokojení veriteľov. ZKV preferuje tento, tzv. ozdravný proces zamestnávateľa - úpadcu pred konkurzom, smerujúci k zrušeniu zamestnávateľa, správca podstaty je povinný zabezpečiť prevádzku podniku (§ 14b ods. 1 ZKV). Konkurznú podstatu možno speňažiť formou predaja podniku alebo jeho časti, tzn. predat' podnik v plnej prevádzke (§ 27 ZKV), možnosť skončiť konkurz núteným vyrovnaním (§ 34 evidentné, že púhe vyhlásenie konkurzu bez ďalšieho nemožno za zrušenie zamestnávateľa tak, ako má na mysli § 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce). Nezvratný proces zrušenia zamestnávateľa zodpovedajúc zmyslu ust. § 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce môže byť len v kontexte s ustanoveniami § 34 až § 35 zák. č. 21/1992 Zb. o bankách, prípadne rozhodnutie súdu o skončení prevádzkovania podniku (§ 14b ods. 2 ZKV). Výpoveď daná odporcom z dôvodu zrušenia zamestnávateľa (§ 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce) je neplatná, pretože v nej nie sú uplatnené také skutkové okolnosti, znamenajúce nezvratný proces zrušenia podniku.

Preto skutkový stav uvádzaný odporcom vo výpovedi nie je takým skutkovým stavom, ktorý možno podradiť pod zrušenie zamestnávateľa podľa § 46 ods. 1 písm. a / Zák. práce - inak povedané: na skončenie pracovného pomeru výpoveďou nestačí odôvodniť výpoveď vyhlásením konkurzu na zamestnávateľa a iba z toho odvodzovať zrušenie zamestnávateľa.

Z uvedeného vyplýva, že ak banka, ktorá je právnickou osobou - akciovou spoločnosťou, zamestnáva v pracovnoprávných vzťahoch fyzické osoby, má právne postavenie zamestnávateľa ako právnickej osoby (§ 8 ods. 1 Zák. práce) a teda jeho zrušenie a zánik sa riadi Obchodným zákonníkom. Ust. § 68 ods. 3 písm. f/ Obchodného zákonníka účinného do 4.12.2001 (v čase vyhlásenia konkurzu na D., a.s.) jednoznačne upravuje, kedy

dochádza k zrušeniu obchodnej spoločnosti. K zrušeniu akciovej spoločnosti ako právnickej osoby nedochádza samotným vyhlásením konkurzu, a preto výpovedný dôvod uvádzaný odporcom neobstojí, ale vychádza z toho, že zamestnávateľ má právny status právnickej osoby, ktorý mu priznávajú normy občianskeho a obchodného práva. Ak právnická osoba zamestnáva fyzické osoby v pracovnoprávných vzťahoch, je zamestnávateľom a právne postavenie zamestnávateľa ako právnickej osoby sa riadi Obchodným zákonníkom, ktorý upravuje jeho založenie, vznik, ako aj zrušenie a zánik. Preto za zrušenie zamestnávateľa - akciovej spoločnosti v zmysle § 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce treba považovať jeho zrušenie podľa § 68 ods. 3 písm. f/ Obchodného zákonníka, to znamená zrušenie konkurzu po splnení rozvrhového uznesenia alebo zrušenie konkurzu z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmeny správcu konkurznej podstaty, alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku. Keďže odporca vo výpovedí uplatnil výpovedný dôvod - zrušenie zamestnávateľa, ktoré malo spočívať iba vo vyhlásení konkurzu, dôvod výpovede tak, ako bol uplatnený v čase doručenia výpovede neexistoval, pretože dňom vyhlásenia konkurzu nedochádza k zrušeniu zamestnávateľa, ako to skutkovo vymedzuje § 46 ods. 1 písm. a/ Zák. práce, pričom k zrušeniu D., a.s. ako právnickej osoby takým spôsobom nedošlo.

Navrhovateľke výpoveď nebola zákonným spôsobom doručená, ako to vyžaduje ust. § 44 ods. 1 Zák. práce., čo je ďalším dôvodom neplatnosti výpovede. Nebol zachovaný postup pri doručovaní výpovede podľa § 266a Zák. práce, nakoľko v čase - odporcom tvrdeného - doručovania čerpala dovolenku zamestnávateľom riadne potvrdenú. Počas čerpania dovolenky som sa v mieste trvalého bydliska nezdržovala, bývala som u mojej matky v S., takže nedošlo k účinnému doručeniu výpovede (§ 266a ods. 1 Zák. práce). Nebol vôbec zachovaný zákonný postup, odovzdanie fotokópie výpovede na rokovaní so zástupcami zamestnávateľa dňa 15.4.2002 nie je účinným doručením výpovede (§ 44 ods. 1 Zák. práce).

Rovnako namietala tvrdenie odporcu v predmetnej výpovedi, že výpoveď bola predmetom rokovaní o hromadnom prepúšťaní v súlade s ust. § 58a Zák. práce. Na vzájomnom rokovaní dňa 23.10.2001 za prítomnosti zástupcu Odborového zväzu pracovníkov peňažníctva a poisťovníctva sa dohodlo, že členmi výboru odborovej organizácie odporca rozviaže pracovný pomer ako s poslednými zamestnancami. Z toho vyplýva, že odporca porušil ust. § 58a ods. 2 písm. a/ až e/ Zák. práce. Výpoveď je

neplatná aj z dôvodu, že nedošlo k zákonnému postupu pri prerokovaní hromadného prepúšťania s výborom odborovej organizácie (§ 58a Zák. práce) tým, že zamestnávateľ neposkytol príslušnému odborovému orgánu informácie podľa § 58a ods. 2 písm. b/, d/, e/ Zák. práce. Ďalej výpoveď je neplatná aj podľa § 59 ods. 4 Zák. práce, pretože príslušný odborový orgán súhlas k výpovedi nedal; nie je rozhodujúce, čo bolo dôvodom nesúhlasu s výpoveďou, pretože § 59 Zák. práce odôvodnenie nesúhlasu s výpoveďou ako podstatnú náležitosť nevyžaduje. Záver súdu o tom, že od odporcu nemožno spravodlivo požadovať zachovanie pracovného pomeru neobstojí, pretože nie je preukázané, s akým počtom zamestnancov, v akej kvalifikácii a na plnenie akých úloh a cieľov zamestnávateľa boli ponechaní niektorí konkrétni zamestnanci naďalej v pracovnom pomere.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) bez pojednávania prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je právne dôvodné, prvostupňový súd rozhodol vecne správne, preto jeho rozhodnutie potvrdil (§ 219 O.s.p.).

V podstate odvolací súd sa odvoláva na správne dôvody napadnutého prvostupňového rozsudku a na ne odkazuje aj účastníkov. K nim však odvolací súd dodáva:

U navrhovateľky v súvislosti s jej skončením pracovného pomeru v D., na ktorej majetok bol vyhlásený konkurz, boli problémy, či už s doručením výpovede, alebo neskoršie doručovaním napadnutého rozsudku.

Podania navrhovateľky, či už samotný návrh v tejto veci alebo aj odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, sú právne odôvodňované postupom podľa Zákonníka práce v nadväznosti na ZKV, pritom ignoruje najdôležitejší zákon na vec sa vzťahujúci, a to zákon z 20. decembra 1991, č. 21/1992 Zb. o bankách v znení platnom ku dňu zániku D.. Tento zákon upravuje vznik banky, zmeny v jej činnosti, aj zánik, a to bez ohľadu na Zákonník práce, či Zákon o konkurze a vyrovnaní. Je nad rámec tohto konania robiť v rámci rozhodnutia výklady zákona o bankách a najmä o dohľadnej činnosti Národnej banky Slovenska, pri strate likvidity tej ktorej banky. Zo spisov vyplýva, že tieto opatrenia, najmä zavedenie nútej správy banky podľa tohto zákona a odobratie povolenia pôsobiť ako banka (§ 34, § 26 ods. 1 písm. b/ bod 9, 10 zákona o bankách), boli dodržané. Aj ďalšie povinnosti

v súvislosti so zánikom banky, a to hromadné prepúšťanie (§ 58 ods. 2 ZP), ktoré bolo riadne prerokované a dotýkalo sa všetkých zamestnancov (č. l. 48 - 50 spisov).

Súd považuje zánik D., vyhlásenie konkurzu na jej majetok, že došlo v tejto banke k hromadnému prepúšťaniu, čo bolo rozsiahlo verejne publikované a súd považuje tieto skutočnosti za všeobecne známe, ktoré dokazovať netreba (§ 121 O.s.p.). Navrhovateľka neprejavila minimálnu snahu, aby si výpoveď prevzala, a to platí aj o rozsudku prvostupňového súdu, ale svojimi obštrukciami následky zániku banky a účinky konkurzu nemožno oddialiť. Nevedno, akú má predstavu o svojich uplatňovaných nárokoch, keďže organizácia, voči ktorej by ich uplatniť mohla, nejestvuje a správca podstaty má presne vymedzené práva a povinnosti v ZKV. Len pohľadávky a prípadné nároky, ktoré vznikli ku dňu vyhlásenia konkurzu, možno prihlásiť na uspokojenie z podstaty.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd, ako odvolací súd, rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.

Úspešnému odporcovi trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu ani neboli priznané.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.